

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA NRUL 36. :: TELEFON: 47—82. MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Bulgarii au reînceput ofensiva contra trupelor Ententei

— 25.000 bulgari au trecut hotarul Greciei —

Rotterdam, 29 Maiu. — Din Salonic se anunță; Bulgarii încep să ocupe teren în Macedonia grecească. Eri au ocupat trecătoarea Rupel. Fortul de acolo domina pasul dintre Demirhissar și Serres. Lănă Sesaux și Curpra au avut loc lupte.

— Agenția Reuter află din Salonic, că 25.000 de soldați bulgari au trecut peste hotarul grec și au ocupat pasul Rupel și fortăreața care-l apără, gara și podul peste riul Struma. Ofițerii bulgari s'au anunțat la comandantii greci și i-au provocat să li se cedeze fortăreața spre a avea un punct de apărare la aripa stîngă față de atacurile trupelor Ententei.

Această cerere au motivat-o cu interpretarea ce s'a dat la Atena de către cercurile competente a neutralității grecești. Comandantul fortului a cerut pe cale telegrafică instrucțiuni din Atena,

apoi a cerut ofițerilor bulgari să subscrie un proces-verbal, în care se obligă, să înapoieze Greciei fortăreața, îndată ce nu va mai fi motiv pentru ocuparea fortăreței. Grecii au cedat apoi fortul fără nici o împotrivire.

Lugano, 29 Maiu. — Ziarul »Secolo« a primit următoarea telegramă din Salonic: Garnizoana fortăreței grecești Ruppel a primit ordinul din Atena ca să evacueze imediat fortăreața și localitatea cu același nume. Asta dovedește, că bulgarii au cerut evacuarea fortăreței și a localității, iar dacă guvernul grec nu ar fi împlinit cererea aceasta, el ar fi violat neutralitatea Greciei. Guvernul elin se vede silit să facă bulgarilor aceleași concesii ca și acelea făcute francezilor și englezilor, când a tolerat, ca aceștia să ocupe orașul și regiunea Salonicului.

Un nou discurs de pace al Președintelui Wilson

Washington, 29 Maiu. — Președintele Wilson a ținut mult așteptatul discurs în fața Ligei pentru pace.

D-sa a spus că motivele războiului european nu au acum importanță. Morala națiunii ale lumii trebuie să ajungă la un acord pe baza intereselor lor comune. În prima linie fiecui popor e îndreptățit să-și aleagă propria-i suveranitate, în al doilea rînd — micile state au același drept de a li se respecta suveranitatea și integritatea lor, ca și marile state, și 'n al treilea rînd, lumea are dreptul să prefîndă ca să fie eliberată de turburarea păcii — care pornește dela un atac.

Statele-Unite sînt hotărîte să se asocieze oricărui grup de națiuni, care se constituie pentru înfruntarea acestor țeluri și pentru a se apăra contra unei jigniri sau atac.

Dreptul și bunurile Statelor-Unite suferă foarte mult de pe urma războiului. Cu cât războiul

se prelungește, cu atât și pagubele noastre sînt mai mari. Să ia sfîrșit războiul.

Dacă stă în puterea Statelor-Unite să facă o propunere sau să inițieze o mișcare de pace între popoarele beligerante, — atunci e lucru sigur că poporul Statelor-Unite e animat de dorința ca guvernul să aibă următoarele linii de conduită:

1) Curmarea conflictului între statele în război. Cât privește interesele Statelor-Unite — nu reclamăm nimic pentru noi înșine.

2) O uniune generală a națiunilor, siguranța navigațiunii pe mare pentru libera și obștească folosință a tuturor popoarelor din lume. Să se impedeze ca un război să izbucnească contrar unor tratate și fără un avertisment sau fără supunerea a cauzelor războiului judecării lumii. Aceasta va fi o garanție de fapt a integrității și independenței politice.

Mare foc la amiralitatea din Petersburg

Ministrul de marină scapă, sărînd din catul al treilea

Lugano, 29 Maiu. — Din Petersburg vine știrea că Sâmbătă a izbucnit un incendiu în palatul amiralității rusești. Acest palat se află în apropiere de reședința de iarnă a țarului și despărțit de acesta numai de o grădină. Focul a luat mari dimensiuni, așa că ministrul de ma-

rină care lucra într-o sală din etajul al treilea a putut scăpa cu viață numai sărînd din fereastră. Lipsesc alte amănunte.

Se afirmă că focul a fost pus din răzbuințare de un funcționar concediat.

Rusia se teme, că România se alătură de puterile centrale

Kopenhaga, 29 Maiu. — »Ruskoje Slovo« din Mocova află din București: Sunt multe indicii că România se va alătura de puterile centrale. Asta se vede și din faptul că guvernul Brătianu a retras trupele dela granița bulgară și austriacă. Se poate că această dispozițiune să se fi luat în urma lipsei de carne. În cercurile rusofile se afirmă, că retragerea trupelor române s'a făcut pe baza unei înțelegeri cu Bulgaria și Austro-Ungaria. Trupele bulgare încă au fost retrase dela granița română și au fost trimise la frontul din Salonic. Aceste evenimente stau în legătură cu rechemarea ambasadorului francez Blondel.

București, 29 Maiu. — Ziarul d-lui Take

Ionescu »La Roumanie« constată cu resemnare că situația României apare pe deplin lămurită. Ziarul acesta relevă cum Brătianu a cochetat timp îndelungat cu Ententa și mai cu seamă cu Rusia, iar acum iară revine la puterile centrale. Dar dacă Brătianu a știut, că sfîrșitul politicii lui va fi acesta, la ce s'au mai cheltuit sutele de milioane pentru construirea de tranșee și la ce s'au aruncat banii în vînt pentru concentrarea trupelor românești?

Fapt e că momentul favorabil pentru o intervenție a României în război a fost pierdut și acum sînt foarte slabe perspectivele pentru o intervenție a României.

DIN ROMÂNIA

Ce declară Ministrul Serbiei la București despre atitudinea României față de Ententa

Ministrul Serbiei în România, d. Marincovici, care a venit la Odessa, în întâmpinarea lui Pasici, caracterizează în presa rusă, în modul următor situația României:

— Presa rusă a dat o importanță exagerată convențiilor comerciale româno-austro-germane. Tratatul germano-român, stabilind cu deosebire relațiunile economice, conține și oare-cari elemente politice. El e urmarea directă a unor greșeli diplomatice și a influenței blocului german. Inșă încheind tratatul din cauza situației critice create, România a făcut maximul de concesii blocului Central. Mai departe ea nu poate merge. Sînt convins că teama de un act ostil Ententei, din partea României nu este întemeiată. România, după multe ezitări, s'ar fi putut hotărî să meargă alături de Rusia, însă să meargă contra ei, este exclus. În cercurile intelectuale române, precum și în popor exista înainte temerea de o agresiune din partea Rusiei, acum nu mai există această temere și intelectualitatea română și-a schimbat atitudinea.

Guvernul stăruie să menție neutralitatea. Contra Ententei agită un grup de germanofili: Carp, Marghiloman, Cantacuzino, Stere. Maximul ce pot ei obține este: Înălțurarea alipirii României de Ententa. Relațiunile româno-bulgare s'au ameliorat, ceea ce explică ridicare trupelor bulgare dela granița română și trimiterea lor pe frontul dela Salonic. Inșă o prietenie sinceră între Români și Bulgari, după anexarea Dobrogei bulgarești la România în 1913 — nu e posibilă. E exclusă însă, posibilitatea politicii de agresiune între ambele State, căci a crescut încrederea unuia față de celălalt.

Atitudinea României față de Serbia e lăudabilă: se manifestă simpatia și dorința de a veni în ajutorul Sârbilor din Serbia distrusă.

Congresul medicilor din România

La București s'a deschis congresul Asociației generale a medicilor din țară. Congresul s'a ținut în amfiteatrul cel mare al institutului bacteriologic (Splaiul Magheru) în prezența d-lui prim-ministru I. C. Brătianu, ministru de război, I. G. Duca, ministru instrucției publice, dr. Angelescu ministru lucrărilor publice, V. G. Moșun ministru domeniilor, dr. Sion directorul general și C. Stavrescu subdirectorul serv. sanitar.

D. dr. Botescu președ. Asoc. generale a medicilor luînd cuvîntul constată că membrii corpului medical au răspuns în număr mare la apelul ce le-a fost adresat atât mai mare este emoțiunea d-săle, cu cât la al 20-lea Congres participă primul-ministru și d-nii miniștrii de instrucție și lucrări publice.

Schijează activitatea de un an de zile care s'a

raportat numai la interesele generale. Vorbește despre demersurile Asociației la ministerul de război — că totul a fost făcut din interesul mare al ocrotirii sănătății publice și a oștirii în deobște. Măndra noastră oștire a luat o dezvoltare neașteptată de mare spre bucuria corpului medical și a țării, și pentru aceasta adresează d-lui prim-ministru și ministru de război rugămintea de a desăvârși opera începută, rezolvând chestiunea medicului de rezervă al oștirii, conform cu nevoile timpului. Chestiunea rotației concentrării medicilor nu s'a făcut pe deplin și de aceea crede că este absolut necesară să dea o soluțiune potrivită cu nevoile timpului.

Organizarea serviciului sanitar al armatei este completă și dezvoltată, datorită distinsului nostru coleg, actual ministru dr. C. Angelescu (apl.)

Chestiunea învățământului universitar a fost preocuparea fostului comitet și rămâne în sarcina viitorului comitet care va trebui să dea soluția necesară unei probleme a viitorului învățământ superior al medicinei.

Adresează un cuvânt de omagiu actualului director al serviciului Sanitar, dr. Sion care a înțeles să stabilească o deplină legătură între directorii Asociației și corpul medical din țară.

În numele întregului corp medical mulțumește d-rului Sion (aplause).

Încheind cuvântul de deschidere mulțumește reprezentanților guvernului pentru cinstea ce-a făcut congresului medical fiind față la acest de al 20-lea congres. Asigură pe reprezentanții guvernului că colaborând cu guvernul, corpul medical va ști să fie la înălțimea acestei colaborări.

A luat apoi cuvântul d. prim ministru I. C. Brătianu. — Am ținut să fiu față la acest congres dintr'o întreită calitate: ca președinte al consiliului, în calitate de ministru de război, dat fiind că nici odată nu mi s'a părut mai interesantă asigurarea sănătății în toate înțelesurile cuvântului și a sănătății naționale. Când am fost la ministerul de interne n'am văzut nici o altă chestie mai însemnată ca a serviciului sanitar. Cu concursul colegilor mei și cu acel al corpului medical am făcut față unor lacune mari. Nu mă îndoiesc că oamenii cu suflete ca a dv., veți da țării, ceea ce ea așteaptă dela dv. Am venit între dv. ca să arăt cât interes pune guvernul pe chestiunile ce le veți discuta. Se poate ca în vremile actuale când pentru fiecare se impune sacrificii mai mari de cât în timpuri normale, se poate ca pe umerii dv. să cază sarcini mai grele — ori cât ne-am strădui să le evităm. Lăsați-ne nouă sarcina de a le îndrepta iar dv. purtați povara cu mulțumirea unei datorii superioare împlinite. Prin firea și educațiunea mea, sunt un vrăjmaș al manifestațiilor inutile; dacă am venit în mijlocul dv. am venit să arăt țării că poate avea încredere în staturile și munca dv. (Aplause).

Secretarul general al Asociației dr. Jianu, dă citire raportului de activitate al comitetului.

În afara de chestiunile de interes personal Asociațiunea s'a ocupat și de cele de interes general.

Chestiunea balneologiei și climatologiei în România au făcut obiectul unor interesante discuțiuni ajungându-se la concluziunea de a se vulgariza importanța stațiunilor românești în interesul avuției naționale și al sănătății publice.

Chestiunea medicamentelor uzuale a preocupat în cel mai înalt grad comitetul dată fiind lipsa și scumpirea medicamentelor în detrimentul populației nevoiașe mai ales. Față de această stare Asociațiunea a găsit prilejul să ia inițiativa creării unei industrii chimico-farmacaceutice prin utilizarea resurselor naționale. Comisiunea propusă de Asociațiunea pe lângă Comisiunea centrală de import s'a apucat de lucru elaborând un proiect pentru fabricarea formolului în țară și un ta-

blou de plante medicinale, care s'a expediaț preoților, învățătorilor și școlilor de agricultură din țară, cu rugămintea de a strânge plantele indicate.

Asociațiunea s'a preocupat de pregătirea noastră de războiu cercetând în țedințele sale organizarea serviciului dentar în campanie, organiza-

rea centrelor neurologice și hidroterapia în războiu. Pentru unele din aceste chestiuni, s'a înaintat memoriilor celor în drept.

A urmat apoi o conferință a profesorului dr. Babeș, despre Epidemiile de război, de care ne vom ocupa în numărul viitor.

MERSUL RĂZBOIULUI

Forturile și înălțimile din jurul orașelor Arsiero și Asiago luate cu asalt

În Italia, opinia publică vede acum gravitatea situației. — Se caută țapi ispășitori: Generali italieni concediați. — Progresele ofensivei germane la Verdun. — Vești de pe frontul rusesc și balcanic.

De pe frontul răsesc au sosit în ultimele două zile următoarele știri:

(27 Maiu). La o acțiune victorioasă de patrulare la sud de Kekau am făcut câțiva prizonieri.

(28 Maiu). Nici o schimbare. Un aeroplan rusesc a fost doborât într'o luptă aeriană, în regiunea Slonim. Aviatorii, doi ofițeri au fost prinși.

Șeful Statului major

Comunicatele răsescști dela 26 și 27 Maiu anunță:

La lacul Wisniem și la nord de Sehtschersy, la 24 km. la nord-vest de Nowogrodek, au eșuat încercările detașamentelor dușmane de a se apropia de tranșeele noastre. Pe restul frontului situația e neschimbată. La sud de insula Dahlen, dușmanul a bombardat pozițiile noastre. În aceeași regiune, artileria germană a bombardat sectorul nostru, după care dușmanul a pornit la atac, dar a fost oprit de focul nostru.

— După știri din București, rușii

construiesc mari lucrări de fortificații la sudul Basarabiei, ca și cum s'ar teme de un atac venit dela sud. Linia de apărare începe la Dunăre, aproape de Reni, trece prin Bender, până la Marea Neagră, la Ackerman.

— Un căutător de mine rusesc s'a scufundat în golful Riga, unde s'a ciocnit de o mină.

Pe frontul balcanic situația e următoarea:

În Albania, la Ferās, italienii au cerat să dea foc localităților situate pe malul nordic al râului Vojusa. Au fost însă goniți, de patrurile noastre.

Pe cursul de jos al râului Vojusa, încăierări cu patrurile italiene. Situația e neschimbată.

Un comunicat oficios bulgar anunță:

Detașamentele noastre din trupele cari operează în Valea Struma, au părăsit pozițiile lor și înaintând au ocupat panta de sud a trecătoarei Rupel, precum și înălțimile învecinate la răsărit și apus de râul Struma.

LUPTLE DIN APUS

— *Importante succese germane la sud-vest de fortul Douaumont. — Numai acolo germanii au făcut prizonieri 48 ofițeri și 1943 soldați francezi. — Toate atacurile franceze respinse cu grele pierderi. — Scene violente în Camera franceză. — Moartea fostului ministru de război, generalul Gallieni. —*

Comunicatele germane din ultimele două zile anunță următoarele de pe frontul franco-belgian:

(27 Maiu). La nord de Canalul La Basse, una din patrurile noastre a pătruns la Festhubert în poziția dușmană, a făcut prizonieri și s'a întors fără pierderi îndărăt. În Argonne vii lupte cu mine, prin cari tranșeele dușmane au fost distruse pe o mare întindere. Pe lângă câțiva prizonieri, francezii au suferit numeroase pierderi în răniți și morți. La stînga riului Meuse, francezii dela miezul nopții au întreprins atacuri aprige contra satului Cumieres. Ei au reușit în mod trecător să pătrundă în marginea de sud a satului. La curățirea acestui teren de dușman, am făcut 53 prizonieri. La dreapta riului Meuse, am reușit să înaintăm până

la înălțimile la marginea de sud-vest a pădurii Thiaumont. O încercare de atac din partea francezilor a fost înăbușit în germene de focul nostru de artilerie. Două atacuri dușmane contra noilor noastre pozițiuni cucerite la sud de fortul Douaumont au eșuat complet. În luptele la sud-vest și la sud de fortul acesta am făcut dela 22 Maiu 48 ofițeri și 1943 soldați prizonieri.

(28 Maiu). Detașamente germane au pătruns în cursul nopții în mai multe locuri ale frontului în liniile dușmane. În Champagne au adus prizonieri vre-o sută de francezi. La vest de riul Meuse dușmanul a atacat pozițiile noastre pe panta sudică a înălțimii Mort Homme și din satul Armieres. Pretutindeni a fost respins cu mari pierderi. La răsărit de riu a dăinuit o luptă aprigă de artilerie.

Șeful Statului major,

— Interpelarea a 32 deputați socialiști francezi adresată guvernului francez, ca acesta să facă cunoscut condițiile de pace definitive — va fi dezvoltată după Rusaliu, deoarece prim ministrul Briand a declarat că poate răspunde la această interpelare numai după o consfătuire cu celelalte guverne ale Ententei.

— În ședința de Vineri a Camerei franceze, a avut loc o discuție violentă între deputatul Raf-

fin Dugens și președintele Camerei, Deschanel. Cel dintâi a spus că toate guvernele au aceeași vină pentru izbucnirea și continuarea războiului. Deschanel a răspuns că astfel nu trebuie să vorbească un francez, când el trebuie să știe că Ententa face responsabilă numai Germania de nenorocirile războiului. Raffin Dugens a spus că 'n Anglia se arată mai multă dispoziție de pace ca 'n Franța. Această declarație a provocat o scenă furtunoasă în Camera.

— Un consiliu de război al Ententei se va ține în curând la Paris — când se va stabili condițiile de pace ale Ententei și se va comunica marelui public.

— Fostul ministru de război francez, generalul Gallieni a murit Sâmbătă dimineața la Paris.

— Ziarele engleze au fost oprite de cenzură să vorbească de perspectivele de pace.

RĂZBOIUL CU ITALIA

Incă trei forturi cucerite dela Italiani. — Până acum 284 tunuri capturate. — Va interveni o pauză în ofensiva noastră. — Concedierea de generali italieni cari s'au arătat incapabili. — Presa italiană vede gravitatea situației.

Comunicatele oficiale ale lui Höfer din ultimele două zile anunță următoarele succese de pe frontul italian:

(27 Maiu.) Fortul panțerat Casa Ratti care face parte din grupul de fortificațiuni ale orașului Arsiero precum și trecătoarea la sud-vest de Barcaloa se află în stăpânirea noastră. Locotenentul Albin Mlaker din batalionul de geniu 14, a pătruns cu oamenii lui, fără să le pese de focul violent de ambele părți, în fort, a făcut prizonieri pe pionierii dușmanii cari au voit să arunce fortul în aer și a capturat astfel trei tunuri grele de fort și două tunuri ușoare. La nord de Asiago trupele noastre au pus stăpânire pe muntele Moshice, pe panta dela granița, la sud de valea Sugana, au pătruns până la muntele Cima Maore. Numărul tunurilor capturate în regiunea de atac, s'a urcat la 284. Pe muntele Sief și Krn au fost respinși atacuri dușmane.

(28 Maiu.) Trupele noastre au pus stăpânire și pe fortul panțerat Cornolo (la apus de Arsiero) precum și pe trecătoarea Val d'Assa, în regiunea fortificată dela Asiago (la sud-vest de Monte Interrotto).

Höfer, mareșal locot.

— Stiri ce vin dela cartierul principal de presă, anunță că italienii opun o rezistență dâră în Valea Suga ca și 'n munții în drumul spre orașele fortificate Arsiero și Asiago. În același timp frontul italian a fost întărit de rezerve puternice italiene.

Cum ofensiva austro-ungară a început la 15 Maiu și durează deci de două săptămâni pe un teren foarte dificil, cu munți, stânci și prăpăstii, unde transportarea artileriei grele și a proviantului întâmpină mari greutăți, e de așteptat ca să se producă o scurtă pauză în ofensiva austro-ungară, pentru o reculegere a trupelor. Fapt e că ofensiva de până acum, pe lângă un mare câștig de teren și de cucerirea de numeroase fortărețe italiene, a ajuns scopul principal și prin aceea că au împiedicat pe italieni să transporte rezerve puternice la Isonzo, ca să întreprindă acolo o contra-ofensivă.

— După primele insuccese italiene de pe frontul Tirolului de sud, s'a procedat la îndepărtarea tuturor generalilor italieni cari au condus acolo luptele. Generalul Brusati a fost permutat în partea de jos al vâii Etsch, fiindcă n'a pregătit în mod suficient defensivă.

— Comunicatul italian dela 26 Mai anunță în

valea Lagarina, dușmanul care cu îndărătnicie întreprinde atacuri violente contra liniilor noastre în Etsch și Vallarsa, a avut eri din nou un eșec sîngeros. După obișnuita pregătire artileristică, masele dese de infanterie austro-ungare care a pornit la atac contra înălțimilor Coni Zugna și trecătoarea Buole, — au fost distruse de focul calm și precis al trupelor noastre viteze. Intre Posina și Astica, trupele noastre au evacuat după respingerea unui atac, din cauza focului intensiv și concentric al artileriei dușmane, o poziție avansată pe aripa dreapta a frontului nostru. În regiunea Asiago dușmanul a atacat eri pozițiile noastre la răsărit de Val d'Arsa. — Luptele s'au prelungit în tot cursul zilei cu noroc schimbător și durează și acum. În valea Sugana, dușmanul în noaptea de 24 Maiu a atacat de repetate ori muntele Civaron, a fost însă mereu respins cu grele pierderi. Un detașament italian, compus din infanterie și alpini au gonit pe dușman printr'un strălucit atac de surprindere din pozițiile noastre de pe malul stîng al râului Maso. Pe restul frontului obișnuit foc de artilerie. Atacuri mici, demonstrative pe Butul de sus la Podgora și 'n sectorul Monte San Michele au fost respinse. — Aeroplane dușmane au aruncat bombe pe localitățile Caltrono, Thilne și Latisana, producând câteva pierderi de vieți omenești și stricăciuni neînsemnate.

O escadră de aeroplane italiene a bombardat pozițiile austro-ungare între valea Torra și Val d'Arsa.

— Ziarele italiene repetă mereu ca publicul să nu dea crezare știrilor despre pierderile colosale de mari italiene, ci să fie calmi și cu încredere. Acest apel dovedește neliniștea ce domnește în Italia. »Tribuna« amintește că nici Austro-Ungaria nu și-a pierdut răbdarea când Rușii au ocupat aproape toată Galizia. »Italia« scrie că n'ar fi demn de Italia, dacă s'ar ascunde acum gravitatea situației și că trebuie să ne așteptăm la noi surprize dureroase.

— Papa a trimis 5000 dolari pentru refugiații italieni din localitățile din ținuturile de graniță.

Știrile zilei

Țiganii

Neam merit să nu se șteargă,
Vecinic neschimbându-și portul!
Cu vioara și cu cortul
Colindam în lumea largă.

Dulcea, jalnica vioară,
Cărțile de dat și ghiocul
Le purtăm peste tot locul
Căci ni's singura comoară

Să furăm i-a noastră lege
Ce-i al meu, e-al tuturor;
Dreptul stăpânirilor
Cine poate să-l deslege?

Și spre seară când stăm roată
La a flăcărilor pară,
Că sintem fără de țară
Ce-i? A noastră-i lumea toată.

În jăratecul de singe
Repezi trec vâpăi albastre
Chinu întreg al vieții noastre
La lor flăcări se stinge.

Noaptea 'n câmp cuprinși de jale
Tragem doine lungi pe struna
S'adormim când blînda luna
Râde 'n instelata-i cale.

Alice Calugaru.

Moartea unui vrednic profesor român din Brașov

Într'un Senatoriu din Budapesta a murit de o gravă boală de gât, cunoscutul și apreciatul profesor român din Brașov, Tit. Liviu Blaga, care atât pe teritoriul didactic și literar, și-a câștigat frumoase merite, și o îndreptățită popularitate. Chiar în ultimul număr al »Paginilor Literare« din Arad, publicul nostru a putut citi interesante articole ale regretatului profesor.

Prof. Blaga moare la vârsta tină de 35 de ani deplins de soție și trei copii, precum și de toți elevii și corpul profesoral din Brașov.

Contele Albert Apponyi — 70 de ani

Contele Apponyi — care și-a câștigat o faimă atât de mare la români, prin legile lui școlare de magiarizare, — și care abstracție făcând de șovinismul lui — este unul din cei mai de seamă bărbați de stat și oratori ai Ungariei — a împlinit Sâmbătă 70 de ani. Partidele opoziționale cel independent, constituțional, poporal și democratic, l'au sărbătorit Duminecă, în mod foarte însuflețit pe fostul ministru al cultelor. Vorbitorii acestor partide, l'au sărbătorit ca pe un bărbat politic ce și-a devotat toată viața idealismului și ca un reprezentant a adevăratelor interese, doruri, speranțe și voințe ale națiunii maghiare. A răspuns adânc mișcat contele Apponyi făcând o reprivire asupra trecutului său politic. Ţelul lui principal a fost să lupte ca națiunea ungară să intre în posesia tuturor organelor indispensabile unei vieți naționale, și apoi ridicarea culturală a maselor populare. Numai poporul culturală a maselor populare. Numai poporul întreg poate forma o națiune întreagă. Credeam că ne apropiem cu pași repezi de țelul desăvârșirii vieții naționale. Dar am pierdut luptă — nici un moment însă nu mi perd speranța. Ţelul acesta (votul universal) trebuie aprins — sau națiunea ungară va pieri.

Călătoria pe Dunăre a familiei regale române

»Universul« află că peste cât-va timp familia regală română va întreprinde o excursie pe Dunăre, pe bordul iachtului regal Ștefan cel mare. S'a și început cu întocmirea programului acestei excursiuni. Călătoria se va limita numai pe porțiunea Dunărei, între ambele maluri române. Familia regală se va opri și la Brăila.

Pentru orfelinetele românești din Sibiu și Blaj

Până la 25 Maiu, subscripția pentru orfelinatul din Sibiu, a atins în România suma de 193.778 L.

Principele Const. Basarab Brâncoveanu a scris suma de cinci mii lei pentru orfelinatul din Sibiu. — Subscripția pentru orfelinatul din Blaj a atins până la 28 Maiu suma de 217.705 coroane, 29 fileri.

Deputatul Hegedüs — profesor universitar

Facultatea juridică, și Senatul academic al Universității din Budapesta au hotărât să propună ca profesor universitar extra-ordinar, pe deputatul guvernamental dr. Roland Hegedüs — ca recunoaștere a meritelor sale în științele financiare.

Prăbușirea unui aviator român

Din București se anunță că pe câmpul aviatic Jela Pippera, căpitanul aviator Câmpineanu s'a prăbușit cu aeroplanul său și a murit sub dărâmurile mașinei de zburat.

Două cadavre într'o pivniță,

Se găsit la Budapesta în strada Üllői nr. 1. Poliția făcând cercetări a stabilit că e vorba de colodatul invalid Alexandru Ruppă de 25 ani din Borsec, și lucrătoarea de 73 ani, Tereza Varga. Lucrătorii firmei Fischer din acea casă, afirmă că 'n ziua precedentă ambii au lucrat încă în pivniță. Poliția își dă acum silință să afle în ce împrejurări au murit aceste două persoane, cari nu au pe corpurile lor nici o urmă de violență, care să indice că e o crimă la mijloc.

Un consiliu comunal român socialist

Din Brăila se anunță:

Duminecă un plecat la Brăila și acolo din Galați au plecat la Brăila și acolo asociindu-se cu încă un număr de 30 sindicalisti, cu femeile lor, au plecat cu mai multe bărci cu motoare pe canalul Măcinului în comuna Turcoaia din județul Tulcea, unde au fost primiți de primarul comunei împreună cu mai mulți consilieri comunali, toți socialiști și cu drapele și placarde au manifestat prin sat, cântând diferite cântece internaționale; pe urmă s'a ținut o întrunire sub cerul liber, vorbind N. Ionescu-Galați, Mănescu-Brăila și Janeta Maltus-Botoșan. Apoi au eșit la câmp unde au luat masa tradițională.

„Monitorul oficial” sîrbesc,

a cărui publicare a fost intreruptă dela plecarea guvernului Pašići din Niș, a reapărut acum la Corfu. În primul număr, un comunicat dă seamă de primirea făcută în Franța, copiilor refugiaților sârbi.

Ce doliu poartă francezii pentru eroii căzuți

În doliul pe care-l poartă acum francezii pentru cei căzuți în luptă s'a făcut o inovație: în mijlocul brățarei de zăbranic (bandei de postav negru) pusă peste brațul hainei, se așează o panglică tricoloră. »Figaro« ziarul parisiian observă la aceasta: Nu doliului obișnuit, trebuie să se adreseze simpatia trecătorului, ci unui dintre morții războiului; câtă să se îndrepte omagiul anonim.

O donație de 5 milioane Coroane,

adică un milion de Dollari, a făcut fundațiunea Rockefeller, pentru a alina mizeria populației din Polonia, Serbia, Muntenegru și Albania.

Orariul nou de vară în Italia

Din Roma se anunță, că la 3 Iunie, conform unui ordin regal, se va introduce și în Italia noul orar de vară, în sensul că la ora 12 noaptea, orologiile vor fi avansate cu o oră.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapest, VII., Ilka-utca 36, se poate comanda următoarele:

Calendarul „Foi Ilustrate”

cu diferite ilustrații originale din războiul mondial, pe care ar fi bine să-l aibă fiecare om, pentru ca să-l țină ca o amintire din aceste timpuri grele. Costă numai 30 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Rugăciuni pentru soldați

cu binecuvântarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali)

Prețul: 1 exemplar cu porto postal 10 fileri;

50 exemplare cu porto postal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto postal 5 cor. 30 fileri.

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

„Dor și jale”

adunate de Dr. Dimitrie Cioloca, costă numai 44 fileri, plus 5 fileri porto postal.

Ultima oră**Presa rusă atacă pe Sasonow pentru că ia apărarea politiceii României**

București, 29. Mai.

»Novoie Vremia« publică un violent articol împotriva ministrului de externe rus Sasonov, cu prilejul interviului acordat de acesta ziarului »Journal de Balkans«, (interview pe care l'am reprodus la timp.)

»Cînd citești acest interview, — zice ziarul rusesc — e greu să-ți dai socoteala cine vorbește: ministrul de externe rus ori cel român? Căci el nu face de cît să acopere de laude atitudinea Romîniei. Germania, adică, s'a înșelat, Bulgaria s'a înșelat, Turcia de asemenea; numai Romînia nu s'a înșelat de loc: ea a putut prevedea totul și acum »eu nădăjduiesc« că va avea putința »să-și realizeze idealul național«.

Cînd politicienii oficiali ai Romîniei scriu cu bucurie în ziarele lor că ei au prevăzut totul, atunci orice copil știe despre ce e vorba. Romînia se afla în ajunul unei importante hotărîri în momentul cînd a căzut Pșemislul. Dar înfrîngerea de la Dupriet și cele ce i-au urmat, au slăbit considerabil simpatia d-lui Brătianu pentru Impătrita Înțelegere. Asta se cheamă, în limbajul bucureștean, că el a prevăzut că Rusia nu-și va putea exploata victoria din Galția.

Ca d. Brătianu să-și laude prevederea nu e de mirat; dar din partea d-lui Sasonow, asta e cam prea mult. Romînia — urmează ziarul — face un joc politic care constă în a alerga după căruța învingătorului. Ea spune lămurit că va intra cu acela care și fără dîndsa va avea în mîna siguranța cîștigului. Asta d. Sasonow o numește prevedere!

Putem să-l asigurăm pe d. Sasonow, că opinia publică rusă privește lucrurile altfel: ea nu-i iubește aceia cari joacă la sigur. Cînd Romînia va veni la lichidare să-și realizeze »ideile naționale«, îi vom aminti vorba vechiului poet francez: învingînd fără pericol triumfezi fără glorie.

Articolul se termină cu un protest în potrivă declarației lui Sasonow că Rusia nu urmărește interese economice față de Romînia, ci caută numai prietenia acestui vecin. Că diplomația rusă e mai incapabilă de cît un copil în chestiile economice, asta am știut-o în tot'dauna, zice ziarul; dar ca să-și mărturisească incapacitatea, asta o constatăm pentru prima oară.

De sigur, diplomații — oase albe și sînge albastru — nu vor să-și facă buclucuri cu transporturi de pește, saci de ovăz și chestii neînțelese de tranzit și bilanț. E mult mai simplu ca odată pe săptămîină să vie diplomatul român, în mînuși albe, ca să manifesteze »prietenia sinceră a vecinului nostru«.

Dar pînă cînd să mai continue această stare de lucruri?

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu.
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapest, VII., Ilka-utca 36 se poate comanda următoarele:

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto postal 45 fileri.

Cîntece din războiu

(carte din 96 pagini), cuprinde cele mai noi cîntece din războiu, întitulate

Harta Europei

cea mai nouă ediție, care cuprinde toate țările învrăjbite, fiecare țară separat colorată costă 1.50 cor., plus 10 fileri porto postal.

Octoihul

(carte frumos legată în roșu, cu 320 pagini), care cuprinde toate cântările bisericesti, ca: Rînduiala Vecerniei, Utreniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polileul, Pripelele, Cațavasile, Irmoasele, Svetilnele și multe altele, costă numai 2.40 cor., plus 20 fileri porto postal.

Lămuriri referitoare la**Ajutorul de stat**

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.

Broșură este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Ingrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițerii cari au devenit ologi, ciungi, etc., în decursul implinirii datoriilor lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și al familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată sprijinul material lunar al văduvei, speșele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul cînd soldatul a dispărut. Toate aceste se cuprind și într'un articol separat unde se arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadeții și stegarii căzuți în războiu, și speșele de educație.

Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșură se pun întrebări și se dau răspunsuri întelegătoare.

Prețul 40 fileri, plus 5 fileri porto postal. Se poate căpăta dela

Administrația ziarului

»Foaia Poporului Român«

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36